

1. füzet

Harmadik év

D/II-182

HIRDETŐ

EGYHÁZI BESZÉDEK GYŰJTEMÉNYE

Kiadják

Révész János

ev. lelkész

Soltész Elemér

ref. lelkész

szerkesztők

Megjelenik havonként

*Jézus Soha nem utasított el magától semmit, és ki is fordult
pl. a bűnös paráncsosság, a jó helytelen, s guborították stb. stb.*

Tartalom

Mindszenti Imre ároktői ref. lelkész: Sziklák mindkét oldalon. —
Szeberényi Lajos Zs. békéscsabai ev. lelkész: A krisztusi vallás
igénytelensége. — Beyer Fülöp marosvásárhelyi ev. lelkész: A
szenvedés iskolája. — Csulak Zsigmond eródsi ref. lelkész: Meny-
nyekzői lakoma. — Kund Sámuel répczelaki ev. esperes-lelkész:
Teljesítsd kötelességeidet. — Könyves Tóth Kálmán debreczeni ref.
lelkész: A bűnös gyermek. — Zábrák Dénes soproni ev. lelkész:

A titokzatos írás.

Kiadóhivatal
Nagybánya
Hid-utca 8. sz.

Nánásy István
nyomása
Nagybánya

Egész évre 12 K
Félévre . . 6 K
Negyedévre 3 K

Előfizetőinknek boldog új esztendő-t kívánunk.

Három perikopás beszédet hozunk ebben a füzetben. A februáriusiban lesznek farsangi és vasárnapi beszédek.

Ugy látszik, t. lelkésztársaink nem igen érdeklődtek kitűzött pályadíjunk sorsa iránt, mert mindössze 13 szavazat érkezett be hozzánk a kijelölt hatánapig. Persze, ez a kevés vox is szétforgácsolódott. Mint kuriózumot, följegyezzük, hogy Anonymus, Bartók Jenő, Csernák Béla, Morvay Ferencz, Petrovics Pál 1—1; Kiss Ferencz, Mindszenti Imre, Révész János, Zábrák Dénes 2—2 szavazatot nyertek.

Azt gondoltuk, hogy a szavazatok beküldésének hatánapját kitoljuk januárius 15-ig. Most már a véleményök szerint jutalmazandó szerzőnek csak a nevét jelöljük meg t. lelkésztársaink s ezt tehetik az előfizetés beküldése alkalmával is, az utalvány szelvényén. Ha így legalább 50 szavazat beérkezik a kitűzött ideig s a szavazatokból legalább 10 esik a jutalmazandóra: a díjat kiadja a kiadóhivatal.

Természetes, hogy a jelzett közöny miatt a megjegyzések és kívánságok sem tekinthetők *közóhajnak*. Mégis: köszönet érettök! Nehány jó gondolatot olvastunk itt-ott. De aztán ilyen ellentétes nézetek is voltak:

„A temetési beszédek egész nyugodtan elmaradhatnak.“

„Halotti beszédekből szeretnék minden füzetben legalább egyet.“

„ . . . továbbá, hogy több halotti beszéd jelenne meg, mint eddig.“

Egy-két helyről az az óhajítás jut kifejezésre, hogy inkább u. n. *közönséges* beszédet adjunk többet, mint évszaki, alkalmi beszédeket. Erre nézve az a megjegyzésünk, hogy amíg az I. kötetben mindössze 24 *vasárnapi* beszédet közöltünk, addig a II. kötetben már 35 található ezzel a jelzéssel. E tekintetben hát a haladás útján vagyunk.

V. S. *Komárom*. Mások is óhajítják az idegenből átültetett beszédek szaporítását. Ami jót kapunk, ki is adjuk szívesen. — B. K. *Sárkeresztes*. Köszönet az elismerésért! De szeretnők már s mások is kifejezetten óhajítják, ha munkatársaink között üdvözölhetnők. Imhol, akár a farsang, akár a böjt . . . — B. G. *Nemeskér*. Kérjük a jelzett kötetet pár napra elküldeni a nagybányai ev. lelkészi hivatalnak. Köszönjük a figyelmeztetést! Jövőre nézve megtettük az óvintézkedést. M. I. *Ároktő*. Sz. L. Zs. *Békéscsaba*. Cs. Zs. *Erősd*. Z. D. *Sopron*. Elszámoltuk előfizetésbe. Üdv! — M. F. *Nagyváty*. Köszönettel vettük. Üdv! — L. G. *Mezőtur*. Csakhogy végre te is! Azonban beválthatnád — mint jó kollega — a G. A. által most két éve tett és mind máig beváltatlan ígéretet is. Üdv!

Bekötési tábla az IGEHIRDETŐ I. és II. kötetéhez kapható Dávidházy Kálmán könyvkötészetében (Debreczen, Fűvészkert-u. 9.). Egy tábla ára bérmentes küldéssel *egy korona*.

==== A lejárt előfizetés szíves megújítását kérjük. ====

Fejfájást azonnal megszüntet

Dr BROOK angol tanár **MIGRÉN-PORA.** (Mr. s. Pattens, London.)

Felnőtteknek egy por étkezés előtt kevés vízzel lenyelve a *leghevesebb Migrént, fejfájást azonnal megszünteti.* Antipyrin, Salicyl, Phenacetin nem tartalmaz.

A gyomrot nem rontja el, a szívre nem hat. — Teljesen ártalmatlan, megbízható készítmény. **Ára egy üveg fiolának 3 korona.**

Egyedül kapható és megrendelhető:

Bajnóczy Sándor „Vörös-kereszt“ **Nagybányán,** Felsőbányai-utca.
gyógyszertárban

1987 FEB 17

SZIKLÁK MINDKÉT OLDALON.

— Uj-évi. —

1. Sám. 14, 4. *A szorosokon pedig, ahol által akar vala menni Jonathán a filiszteusok seregére, nagy hegyes kőszikla vala mind innét, ahol bé kell vala menni, mind pedig tul, ahol ki kellene menni.*

Amint a felolvasott szent leczkéből látjuk, a filiszteusok, a zsidó nép emez ősi és engesztelhetetlen ellenségei újra haddal fenyegetik Izrael népét. Küzdelem, nyomorúság, a háborúnak minden borzalma fenyegeti Izrael fiait s ezeknek elgondolása aggodalommal és félelemmel tölti el minden honfi szívét.

Csak a hős Jonathán nem esik kétségbe. Elhatározza, hogy elhárítja nemzetéről a fenyegető veszedelmet, hogy megküzd egymaga a filiszteusokkal.

A filiszteusok tábora még messze van, tul a hegyeken. Csak szoros utakon lehet megközelíteni. Ez az ut szinte járhatatlan. *Nagy, meredek kőszikla van innét is, ahol be kell vala menni, tul is, ahol ki kell vala menni.* Sok embert már a kezdet nehézségei visszariasztottak volna a vakmerő vállalattól. De Jonathán nem habozik, nem esik kétségbe, nem csügged el. Magához veszi hűséges fegyverhordozóját és elindul. Elindul bátran, Istenbe vetett bizalommal; hiszen tudja, hogy vele van az Ur is és *nem nehéz az Urnak sok, vagy kevés által megszabadítani.*

És reménysége nem csalja meg őt. Átküzd magát az egyik sziklán is, a másik sziklán is. Megütözik a filiszteusok seregével és az Ur kezébe adja az ellenséget . . . Diadalmasan tér vissza a csatából!

Keresztyén testvéreim, ez az ősrégi történet jut az eszembe most, ennek az új esztendőnek küszöbén. Hiszen, ha a jövőbe nézek, mintha látnám a távolban a reánk váró megpróbáltatások filiszteusi táborát; mintha látnám azt a két meredek kősziklát is, amelyeken át kell küzdeni magunkat. Az egyik itt mered előttünk a bemenetelnél, a másik ott vár ránk a kimenetelnél; az egyik az *aggodalom* kősziklája, a másik a *nyomorúság* kősziklája. Hogy indulhatnánk e szikláknak, hanemha az Urba vetett bizodalommal, aki nekünk is diadalmat adhat?

1.

Az egyik magas, meredek kőszikla innen van, ahol be kell menni s e kőszikla *az aggodalom, a jövőendő eseményeitől való félelem*.

K. T! Meg vagyok győződve róla, hogy nincsen egyetlen komolyan gondolkozó ember sem, akinek szívét, ha csak egy pillanatra is, el nem szorítaná az aggodalom, ha a jövőre gondol. Nem gyáva félelmet értek én; hiszen az igaz ember, a keresztyén ember nem fél semmitől, még a haláltól sem; hanem a bizonytalanság érzetéből és gyöngeségünk tudatából származó aggodalmat. Hiszen ki tudná kiszámítani a jövőendőnek eshetőségeit? Ki tudná elgondolni a csapásokat, a veszteségeket, melyek érhetnek bennünket?

Ki tudja, nem törhetik-e el kezünkben a kenyérnek botja? Valami véletlen csapás nem ragadja-e el tőlünk verejtékkel szerzett vagyónunkat?

Ki tudja, nem vernek-e le lábunkról a nyavalyák? S kik most az erő és egészség áldásának örülünk, nem fekszünk-e majd tehetetlenül a kínos betegágyon?

Ki tudja, nem kell-e állanunk keserü csalódással meg-hiusult terveink és reményeink romjain?

Ki tudja, nem kell-e majd megállanunk egy néma sir előtt, mely csak azért nyitotta meg száját, hogy elrabolja valamelyik kedvesünket és a veszteség fájdalommal és gyászával borítsa be árván maradt szívünket?

Ki tudja . . ? Ki tudja . . ?

Hát lehet-e ember, ki mindezeket elgondolva, aggodalom nélkül tudna nézni a jövőbe?

Óh, mert bármennyire dagaszsa is keblünket a nemes önbizalom, érezzük, hogy gyöngék vagyunk, tehetetlenek vagyunk. Érezzük, hogy nincs elegendő erőnk, bölcseségünk, tudományunk arra, hogy a csapásokat távol tartsuk magunktól; érezzük, hogy minden bajjal, bánattal és szenvedéssel megküzdeni nem tudunk!

És még ha csak magunk volnánk; ha csak magunkért kellene aggódnunk! De hát nem magunk vagyunk! A mi sorsunkhoz szeretett lények sorsa fűződik, akiknek boldogsága a mi boldogságunk; akiknek gyásza és bánata a mi gyászunk és a mi bánatunk. Minden csapás, minden veszteség, mely bennünket sújt, sújtja családunkat: hitvesünket, gyermekünket is. Aggódnunk kell nemcsak magunkért, hanem családunkért is.

Óh, mennél tovább nézzük, annál magasabb, annál meredekebb, annál megmászhatatlanabbnak látszik az a hegy; mennél tovább gondolkozunk, annál jobban nő aggodalmunk.

Hogy megyünk át e magas, meredek kősziklán? Hogy győzzük le aggodalmainkat és félelmeinket?

2.

Pedig aggodalmaink a legtöbbször valóra válnak. *Merdek kőszikla vár ránk tulnan is, ahol ki kell menni.*

Ha aggodalmainkat legyőzve, félelmeinket elcsendesítve neki indulunk a jövőnek, az új esztendőnek: bizony a legtöbben és a legtöbbször szemben találjuk magunkat a sorscsapásokkal, a nyomoruságokkal s megkezdődik az igazi, a keserves, a felséges küzdelem. A filiszteusok nem voltak makacsabb ellenségei Izrael népének, mint nekünk a bajok, a csapások, a csalódások, a veszteségek, a nyomoruságok.

Miképpen állunk meg ebben a küzdelemben? Felibe tudunk-e emelkedni ennek a még sokkal magasabb és meredekebb kősziklának?

Mert az elsón még könnyen tultehetjük magunkat. Elodázhatjuk magunktól, vagy elaltathatjuk az aggodalmakat. Sőt vannak sokan, akik ügyet sem vetnek azokra; akik könnyelmű meggondolatlansággal indulnak neki a jö-

vőnek, hogy aztán készületlen szívvel, fegyvertelen kézzel találkozzanak a rájuk zuduló ellenséggel: a csapásokkal!

Mi ne legyünk ilyen könnyelműek, elbizakodottak, K. T!

Vessünk számot a jövőendő esélyeivel. Ne áltassuk, ne bolondítsuk magunkat csupa rózsás jövőendővel. Küzdelem vár reánk, keserves küzdelem, mely igénybe veszi minden erőnket, a testi és az értelmi erőket egyaránt; küzdelem, mely fölemészti nappalainkat, elrabolja éjszakáink nyugalmát; küzdelem, melyben egyedül állunk egész sereg ellenséggel szemben; küzdelem, amelynek kimeneteletől függ nemcsak a magunk, hanem egész családunk boldogsága is.

Hogy induljunk neki e küzdelemnek? Merjünk-e, merhetünk-e vállalkozni arra, hogy felibe emelkedjünk mind a két kősziklának, mi, a gyöngeségnek, a gyarlóságnak gyermekei?

3.

Merjünk! Merhetünk!

Nagy az aggodalom és nehéz a küzdelem, mely előttünk áll ez új esztendő s minden új esztendő küszöbén. És nem csuda, ha vannak sokan, kik az eddigi küzdelmekben kifáradva és összetörve elveszítik reményöket, kedvöket és bátorságukat a további küzdelemre. De én csak azt mondom: Ne csüggedjetek el! Nézzétek Jonathánnak fölemelő, bátorító példáját. Ő is látja mind a két meredek kősziklát, mely előtte emelkedik; látja a filiszteusok egész nagy, vérszomjas táborát; de mégsem esik kétségbe és nem habozik egy pillanatig sem. Miért? Talán könnyelmű, meggondolatlan? Vagy talán elbizakodott, bolond? Egyik sem. De nem fél, nem habozik, nem csügged el azért, mert tudja, hogy vele van az Ur Isten, már pedig *nem nehéz az Urnak sok vagy kevés által megszabadítani.*

Ennek az Istennek, Izrael Istenének csodás védelmében és segedelmében bízva, bátorsággal veszi kezébe nemcsak a maga, hanem egész nemzete sorsát. Elindul. Átküzdi magát az egyik sziklán is, a másik sziklán is. És hite nem csalja, reménye nem szégyeníti meg. Diadallal

és dicsőséggel tér meg a csatából övéihez, kik érte aggódtak és remegtek.

Igy cselekedjete ti is, K. T! Ha érzitek az aggodalmakat, ha látjátok a rátok váró küzdelmeket és ha, számot vetve önmagatokkal, érzitek a gyöngeséget, az erőtleniséget: ne csüggedjete el. Menjete ti is az Ur nevével a csatába, kinek nem nagy dolog sok, vagy kevés által megszabadítani. Ő megsegíti nemcsak az erőset, hanem a gyöngét is.

Avagy nem állottatok-e már máskor is ama két merdek, magas hegy előtt? Csak gondoljate az elmúlt évekre! Mindig ott voltak előttete; de mindig ott volt veletek az Isten is és az ő segedelmével mindig győztedete; mindig átküzdöttéte magatokat az egyiken is, a másikon is: az aggodalmakon is, a bajokon is.

Előre hát, bátran előre! Az Isten nevével, oltalmával, segedelmével, aki a gyöngének megsokasítja erejét és aki kevéssel is megszabadít.

Előre csüggedetlenül! Gyermekete, hitvesete, születe imája kísér . . . Isten segít . . . Diadalmaskodjate!

Amen.

MINDSZENTI IMRE.

A KRISZTUSI VALLÁS IGÉNYTELENSÉGE.

— Uj-év után. —

Máté 2, 19—23.

Uram Jézus, te oly igénytelen vagy és a te országod is. Világosíts fel minket a te szellemeddel, hogy az igénytelenség mögött lássuk a dicsőséget és imádjunk téged!
Amen.

Nem lehet tagadni, hogy az a mód, melylyel föllép a keresztyénség e világon, igénytelen. Annyira, hogy szinte nevetségesnek látszik azt gondolni, hogy ez lenne az örök isteni igazság, mely egyedül üdvözíti a világot.

Azok az eszközök, melyek a keresztyén hitet szülik és táplálják, Isten igéje és a szentségek. A szentségek jelentékteleneknek tűnnek fel. Egy kis vizet öntenek a gyermek fejére: ez a keresztség. Egy ostyát esznek, egy korty bort isznak: ez az úrvacsora.

Az Isten igéje ott van leírva a bibliában és előszóval hirdetjük a predikációban. A biblia tiszteletre méltó könyv, mely sok mély gondolatot tartalmaz; de van benne sok olyasmi is, amit az ember nehezen ért meg. A keresztyén predikáció az egyházi szónokoktól függ s azok bizony sokszor gyarlók. Gyenge hang, rossz előadás, félszeg mód, zavaros gondolatok, szellemtelen fecsegés, hatásvadászat stb. Igen, az egyházi szónokok bűnei megszámlálhatatlanok.

Ha emez eszközök mélyébe, magába az evangéliomba hatolunk, mily keveset találunk olyat, ami megfelel általános fogalmainknak, miket a nagyszerűről alkottunk.

Mi az, amit mi megbámulunk és nagynak nevezünk?

Az izlés különféle. Némely ember megbámul mindent, ami szembetűnő: a szép arcot, szép ruhát, stb. Mások igényei nagyobbak. Azok bámulják a nagy vállalatokat, melyek ezer kart mozgatnak és millió koronát hoznak forgalomba; azután a nagy találmányokat, melyek új utakat nyitnak az embernek a megélhetésre és pénzszerzésre. Mások megbámulják a nagy művészek, vagy a nagy tudósok mesterműveit. Ismét mások megcsodálják a szociális és politikai téren véghezvitt nagy alkotásokat, az úttörő nagy reformokat, melyek szabadabb és boldogabb állapotokat hoznak a társadalomnak.

Eme nagyságok között, melyeket a világ magasztal, lép fel az evangéliom. Ez beszél a bűntől való megszabadításról, az Istennel való békéről, az emberi lélek megújulásáról, a megszentelődésről, a halálról, az örök életéről. Nincs benne egy szó sem arról, ami leginkább és általánosan érdekli az embereket. Nincs egy szó sem benne a kereskedelemről, iparról, a művészetről, tudományról, a politikáról és társadalmi rendről. Egy egészen más világból szól felénk. Egészen kívül áll azon a hullámzó emberi életen, melyben mi élünk. És mégis az örök isteni igazság az, mely egyedül üdvözítheti a világot.

*

Az evangéliom sorsa e világon, úgy látszik, szintén megfelel a már említett igénytelenségnek. Csak kevesen hisznek az evangéliomban, amely állítással azt akarjuk mondani: kevesen szívják azt úgy magukba, hogy az náluk a mindent átható életerőt képezze. Sokan megtagadják annak igazságát. Még többen közönyösek. A hívő keresztyének mintha határozottan kisebbségben lennének.

Ez a körülmény gondolkozóba ejt. Nem tagadható, hogy a szám sokat jelent e világon. Amit milliók magasztalva üdvözölnék, azt mi is üdvözölni szeretjük. Amit ezersen megvetnek és semmibe sem vesznek, lehet-e abban még valami?

Lehet még az az eset is, hogy a kevés számú hívő kiválasztott értelmiségnek tekinthető a szellem nélkül való

nagy tömegben. De a dolog nem így áll. Kik azok, kik a Krisztusban hisznek? Nagy ideje annak, hogy Pál apostol azt írta a korinthusi keresztyéneknek: Tekintsetek, atyámfiai, a ti elhivatásotokra; hogy nem sokan vagytok bölcsek test szerint, nem sokan hatalmasok, nem sokan nemes származásuak. Így van ez ma is. Ritkán találkozunk nagy emberekkel, kik hisznek a Krisztusban. A nagy költők és művészek, tudósok és közéleti vezérek, a gazdagok és előkelők általában vagy megtagadják a keresztyén hitet, vagy lekicsinyelik azt. Minden társadalmi osztályban, a legfelsőbbtől a legalsóbbig, azt látjuk, hogy a legerősebb és leginkább előre törekvő szellemek elkerülik a Krisztust és az evangéliomot.

Például a munkásosztályban, a legderékabb, a legszorgalmasabb munkások, akik vezető szerepet visznek, előszeretettel szabadgondolkoznak.

Ki is marad meg hívőnek? Egy sereg asszony és gyermek, kevésbé értelmes, kevésbé felvilágosodott és öreg, gyenge emberek, haldoklók. Amint már Pál apostol mondta: E világnak erőtleneit, nemteleneit és a megvetetteket, a nem létezőket választotta az Isten.

Természetesen van kivétel. Mindig voltak és ma is vannak nagy, tehetséges, gazdag férfiak és nők, kik hisznek. De ez mind csak kivétel. Egészben és nagyjában mindig úgy állott a dolog, amint ma áll: azok, akik hisznek, rendesen tehetségtelen, egyszerű, részint szerencsétlen emberek, részint erkölcsi nyomorékok, részint beteg, haldokló emberek, kik utolsó mentőeszközként kétségbeesetten ragadják meg a hitet.

Végtére, milyenek is lesznek azok, akik hisznek? Mindenesetre sajátságos tünemény, hogy a keresztyénség képes fölemelni, megnemesíteni a kevésbé tehetséges, felvilágosodott, a teljesen kétségbeesett és süllyedt embereket is. Nem lehet tagadni, hogy az első tekintet arra a kis csapatra, amely vallja a Krisztusban való hitet, nem nagyon csábító. Az ember találkozik kiállhatatlan képmutatókkal és bolond rajongókkal, találkozik butasággal, nehéz felfogással, beteges előítéllettel, megférhetetlenséggel. És azután mily sok a párt s milyen sok a viszály közöttük. Az

államegyházak mindenféle aggkori gyengeségben szenvednek. Az ujonnan támadt felekezetek mindenkit magukhoz szeretnének ragadni. Igen, a keresztyénség jelentéktelennek tűnik fel, mihelyt az egyes keresztyénekre vetjük tekintetünket.

Miért tüntetem ki oly élesen a keresztyénség igénytelenségét? Azt hiszem, hogy üdvös és hasznos ezt szemügyre venni. Ez okozza, hogy sokan megbotránkoznak és szabadgondolkozóká lesznek. Nem érthető-e ez? Ne gondoljuk, hogy azért lesznek egyesek szabadgondolkozóká, mert vannak, akik rosszabbak másoknál.

Nemcsak a szabadgondolkozók azok, akik másokat megbotránkoztatnak. Te, aki haragszol, ha látod, hogy valaki komolyan veszi keresztyénségét, te aki szerencsétlenségnek tartod azt, ha valakit komolyan elragad Isten szeretete, te, aki nem akarsz lenni szabadgondolkozó, mert azt nem tartod tisztességes dolognak, de ép' oly kevésé akarsz határozott keresztyén lenni, mivel az meg nem tetszik neked: micsoda ellenvetésed van a keresztyénség ellen? Azt hiszed, hogy ez túl-közönséges. A keresztyénség igénytelensége botránkoztat meg téged.

Senki közülünk le nem győzheti azt egykönnyen. Nem esett-e meg az velünk, hogy mi is úgy félig-meddig szégyeltük, hogy mások is észrevegyék a mi keresztyén voltunkat?

Jöhetnek idők, mikor a szégyenkezés és megtagadás jobban kísért, mint napjainkban. Mit fogunk akkor tenni? Fegyverkezzünk fel erre az eshetőségre is.

⋆

A mi evangéliomunk fegyvert ad kezünkbe. Az meggyőz minket arról, hogy az az igénytelenség, melylyel napjainkban a keresztyénség föllép, nem onnan ered, mintha a keresztyénség előregedett volna és elvesztette volna erejét. Nem; az igénytelenség mindig hozzátapadt, igen, még Krisztushoz is és pedig kezdettől fogva.

Igénytelen volt születése. Mégis, az ő születésénél nagy és fenséges dolog történt. Angyalok hirdették azt dicsénekkal. Napkeleti bölcsek imádták őt bölcsőjénél. Simon

jövendőlt. De azért mégis megkezdődött az igénytelenség is. Herodes, életére tört. Szülei, hogy életét megmenthesék, Egyiptomba menekülnek. Mikor azután Herodes meghalt, visszajönnek vele Kánaánba, de csak azért, hogy a félreeső Názáretbe hozzák, egy kicsiny faluba, a megvetett Galileába. Itt eltűnt a homályban. Senki sem tudott róla. Teljes harmincz évig élt itt egy ács kicsiny szobájában és mikor felnőtt, egy ács jelentéktelen munkáját végezte.

Mikor profétaként föllépett, akkor ismeretlen, igénytelen ácsfiu volt, a félreeső Názáretből, nem neves ember; magasabb műveltség nélkül való, akit egy szegény otthon és hirhedt szülőváros emléke terhelt. Az igénytelenség bélyege reá nyomódott és azt meg is tartotta mindvégig. Sem predikálása, sem csudái nem voltak képesek azt letörölni. A názáreti ács fia maradt ő, tul-jentéktelen arra, hogy az emberek benne higgyenek, hogy valamit jelentsen e világon. Asszonyok és gyermekek, halászok és vámszedők, betegek, nyomorékok és elzüllött emberek hittek benne. A többiek elvetették őt és megfeszítették.

Látjátok tehát, hogy az igénytelenség bélyegét már régen rásütötték a keresztyénségre, hogy az nagyon régi keletü. Jézusnál kezdődik. Istentől ered. Nem használ semmit sem, ha arra gondolunk, hogy azt eltüntessük. Nem lehet eltüntetni. Annak meg kell maradnia. A keresztyénség igénytelensége a Krisztus igénytelensége. Az idők végezetéig be kell annak teljesednie, amit a proféták megjövendőlték.

De hát mire való ez? Mire való állandóan ez az igénytelenség, melyen oly sokan megütköznek és megbotránkoznak?

Pál apostol erre így válaszol: A világnak bolondjait választotta ki az Isten, hogy megszégyenítse a bölcseket és a világnak erőtleneit választotta az Isten, hogy megszégyenítse az erősöket és a világ nemteleneit és a megvetetteket választotta az Isten és a nem létezőket, hogy megsemmisítse a létezőket; *hogy egy test se dicsekedjék öelőtte*. (1. Kor. 1, 27—29.).

Az önistenítő gőg mindegyikünknek alaphibánk és az

egész emberi nem betegsége. E gög előtt meg kell hajolni vagy le kell törni azt. A keresztyénség názáreti igénytelensége az előtt vagy meghajol, vagy pedig letöri azt. Mi utoljára is e kettő közül csak egyet választhatunk: vagy le kell szállanunk minden származási, állási, műveltségi és méltósági magaslatról és szakítanunk kell minden a nagy-szerűről öröklött fogalmakkal, hogy az igénytelen názáretbeliben Isten egyszülött Fiát, a mi Megváltónkat imádjuk; vagy pedig sokat kell képzelni nagyságunkról, meg kell rajta botránkozunk, el kell őt vetnünk és meg kell bűneink mértékét tölteni és tönkre kell mennünk. Melyiket választod e kettő közül?

Őt a názáretbelinek kell neveznünk. Az emberi nagyság mértékével mérve ő igénytelen, szegény és idegen marad e világon. Ilyen maga, ilyen országa, ilyen az ő gyülekezete. De mégis, semmi, ami nagy e világon, nem ad békét a szívnek. Abból semmi sem tisztítja meg a lelket sem nem teszi azt jóvá. És neked van szíved, mely béke után eped, van lelked, mely szentséget szomjuhozik. Kövesd lelked és szíved legmélyebb vágyát és szomjuságát. Borulj le a földre a názáretbeli lábai elé.

Ő a szívnek békét ad. Ő a lelket szentté és boldoggá teszi. Minden jelentéktelenségén átsugárzik dicsősége, mely csudálatosan besugározza azok szívét, kik nála békét keresnek. Élettapasztalataink alapján mi is tanúságot tehetünk János apostollal arról: És az ige testté lett és lakozott mi közöttünk és láttuk az ő dicsőségét úgy, mint az Atya egyetlen szülöttének dicsőségét, ki teljes vala kegyelemmel és igazsággal.

Dicsőség legyen az Atyának, a Fiunak és a szent Léleknek, aki volt, most is az és lesz mindörökké egy igaz Isten. Amen.

Klaveness krisztiániai lelkész után fordította

SZEBERÉNYI LAJOS ZS.

A SZENVEDÉS ISKOLÁJA.

— Uj-év után. —

1. Pét. 4, 12—19.

1924/124.
K. T! Minden napnak megvan a maga baja, minden szívnek a maga panasza. Így volt ez a múlt esztendőben s így lesz ebben az új-évben is. Bánat nélkül talán senki nem marad az élet emez új szakaszában sem, melyet a héten kezdtünk meg.

Mintha maga a természet is erre intene. Avagy, ha a tél hidegségét érezzük, nem jut-e eszünkbe, hogy a mi lelkünk is hideg lehet, nélkülözvén a szeretetet s nem érezzük-e azt a fagyot, amely szívünket dermedti gyöngeségünk tudatában? Avagy, ha a föld fagyos merevségére gondolunk, megfélekedhetünk-e arról, hogy a mi testünk is merev lehet a halálban? Ha a természet téli bénaságát tekintjük, amely képtelen illatos virágokat, gyógyító füveket és hasznos gyümölcsöket teremni: nem emlékeztet-e ez arra, hogy mi is gyakran gyengék és bénák vagyunk ahhoz, hogy csak legszentebb kötelességeinket is teljesítsük.

De tudjuk, hogy azoknak, akik az Istent szeretik, mindenek javokra vagynak. Még a szenvedéseknek is van áldó hatásuk s a kiállott fájdalom után hálával kell leborulnunk az Ur előtt, ki gyakran éppen a szenvedések által vezet boldogságra. „Fájdalom a boldogságnak egyik alkatrésze” — mondja egy régi költőnk.

Felolvasott igéinknek is ez az alapgondolata. Elmélkedjünk tehát ma arról az igazságról, hogy

Fájdalom a boldogságnak egyik alkatrésze.

Mert a fájdalom

1. *ha Isten akaratjából szenvedünk, megedz az életre;*
2. *ha bűneinkért szenvedünk, visszavezet Krisztus Urunkhoz;*
3. *ha a Krisztusért szenvedünk, üdvösségre viszen.*

1.

Sok fájdalmat hoz reánk az élet, önhibánkon kívül. Gyakran sújt az Isten, nem mintha büntetni akarna, hanem hogy gyöngeségünket éreztesse, hatalmát megértesse velünk gyarló, önhitt emberekkel. Ezek az Isten akaratjából való szenvedések.

Fájdalom a boldogságnak egyik alkatrésze. Ezek a fájdalmak is azok s éppen azért Istenbe vetett bizalommal kell tünnünk és viselnünk őket. *Annakokáért* — mondja az apostol — *akik szenvednek Isten akaratjából, ajánlják lelköket Istennek, mint hív Teremtőjöknek.* Pedig mily nehéz ez nekünk, embereknek! Inkább zúgolódunk és panaszkodunk szenvedéseink közt, semhogy Istennek ajánlanók lelkünket; inkább kétségbe vonjuk az Ur hűségét, semhogy benne biznánk még akkor is, mikor sújtó kezét érezzük. Hányan kiáltanak fel nap-nap mellett: Miért kell éppen nekem szükölködnöm, míg mások érdemetlenül dúskálnak kincseikben? Mit vétettem, hogy éppen engem keres meg a szenvedés, a betegség gyilkos férgé, míg más zavartalanul örülhet életének? Miért kellett éppen ennek a gyermeknek meghalnia, aki nékem örömöm és vigaszom volt, holott másokat kevésbé érintett volna az ily csapás? Így sóhajtunk fel, mikor csapás ér és fájdalom jut osztályrészünkül.

Mások meg káromolják az Istent. Ha Isten volna — így szólnak — ez nem történik meg rajtunk.

Nem úgy, K. T! Hanem akik szenvednek Istennek akaratjából, ajánlják lelköket Istennek, mint hív Teremtőjöknek; nyugodjanak meg az Ő akaratában. Hiszen, ha nem is mindig vétettünk, mikor szenvednünk kell, Isten mégsem igazságtalan irántunk. Minden szenvedés egy-egy tartozásunk lerovása. Ha betegek leszünk, ezzel gyöngé testünknek tartozunk; ha kedveseink kidőlnek, ez onnan

ered, mert minden ember halandó; ha kincseink elpusztulnak, ez azért van, mert minden, ami földi, mulandó. *Szerelmesim, ne rémüljetez meg, mint idegenek, ama tűz által való kísértéstől, mely tirajtatok leszen a ti megpróbáltatástokra, mintha valami idegen dolog esnék rajtatok* — mondja az apostol. Nem idegen mihozzánk semmi szenvedés sem, hanem tartozásunk ez az életért. A kő fájdalmat nem érez, de élete sincs; a fa csak a mély vágásokat sanyli meg, mert élete alacsonyrendű. Az állat csupán a testi fájdalmakra ügyel, mert csak testi élete van. Mi azonban sokkal mélyebben érezünk minden bajt, érezzük a lélek fájdalmait is, mert lelki életünk van. Óh, emberek, adjatok hálát Istennek, hogy jobban és többször érzitek a fájdalmakat, mert ez annak a jele, hogy az Istennek áldása is nagyobb rajtatok.

De a fájdalom a boldogságnak egyik alkatrésze. A tűz által való kísértés megpróbáltatásunkra szolgál. A szenvedés a mi nevelő iskolánk. A fájdalom megedz az élet küzdelmeire. Miként nagy hadvezér nem terem a békében, hanem künn a csatáéren, azonképpen szilárd jellem és erős akarat sem képződik a szobában, hanem künn az élet küzdelmeiben, a szenvedések közt. A világtörténet tanuskodik róla, hogy akik tejbén-vajban fürödhettek, elpuhultak. De a legtöbbször, kikből nagy emberek váltak, előbb a szenvedések iskoláján kellett, hogy keresztül menjenek. Luther sem lett volna a hitnek oly erős bajnoka, ha előbb végig nem küzdi a gyermekkori nélkülözés és a zárdai élet összes kínjait. Ez természetes is. A szenvedések figyelmeztetnek a bajra és adnak erőt küzdelmeinkhez. A gyöngeség tudata sokszor még jobban ösztönöz a munkára. Minél inkább érezzük halandó voltunkat, annál inkább igyekszünk azon, hogy készületlenül ne találtassunk.

A tűz által való megpróbáltatás nevelésünkre szolgál. A fájdalom a boldogságnak egyik alkatrésze; megedz az életre, erőt ad a küzdelemre, de megteremti hitünket is. A veszélyben tanulunk imádkozni. Gyöngeségünk készlet hinni az erős Istenben, aki minket el nem hágy. A fájdalom meglágyítja szívünket is. Aki soha szerencsétlen nem volt, nem tud igazán mást megsajnálani. Aki soha nem szüköl-

ködött, ritkán könyörül a szegényen. Ki nem tapasztalta a világi előnyök állhatatlanságát, a szerencse forgandóságát, az azokra nagyon is sokat épít. Fájdalom a boldogságnak egyik alkatrésze; megezd az életre, tanít boldogságot érezni, kitartással küzdeni és másokat boldogítani.

2.

De ha bűneinkért szenvedünk, a fájdalom visszavezet a Krisztushoz.

Senki azért közületek úgy ne szenvedjen, mint gyilkos vagy lopó vagy gonosztevő vagy más ember dolgában praktikáló — mondja az apostol alapígénkben. Bizony, senki mint ilyen, senki bűnei miatt ne szenvedjen, mert — azt mondja tovább az apostol — *ha az igaz csak alig maradhat meg, az istentelen és bűnös ember hol maradhatna meg?* A bűnös megítéltetik és kivettetik a külső setétségbe, hol léssen sírás és fogaknak csikorgatások.

Keresztyén embernek nem volna szabad bűnei miatt szenvednie és mégis hányan szenvednek azért! Nem csupán a nagy bűnösök, hanem a kis vétkezők is. Jól vigyázzunk, a keresztyén erkölcsi felfogás mélyebb, mint a közönséges világi felfogás. Keresztyén értelemben gyilkolni lehet anélkül, hogy kezünket vérrel szennyeznők be; gonosztevők lehetünk anélkül, hogy törvényszék elítélhetne bennünket. A felebaráti szeretet ezer meg ezer kötelességet rón reánk; ha ezeket elmulasztjuk vagy ellenök cselekszünk: vétkezünk. Ha, miként a példázatban a pap és a levita, a félholt mellett elmegyünk, anélkül, hogy segítenénk rajta: megöljük őt. Ha felebarátunk életét pletykákkal, rágalmakkal, gúnynyal, haraggal vagy gyűlölettel megkeserítjük: gyilkosai vagyunk. Ha életünket könnyelműen veszélynek tesszük ki, ha kicsapongással egészségünket aláássuk: öngyilkosok vagyunk. Ha a szegényen nem segítünk, mikor segíhetünk: megloptuk őt. Ha henyélünk és pazarolunk: meglopjuk családunkat. Gonosztevők vagyunk, ha a jót nem műveljük. Ne ámitsuk magunkat. Ezek a vétkek is bűnhödést vonnak maguk után, fájdalmat és szenvedést hoznak reánk.

De hozzanak is, minél súlyosabbat, mert az ily szenvedések meggyógyítják a lelket. Ha a kicsapongás bűne fájdalmas betegágyra vet, jól van ez; bűnünk büntetését elvettük. Ha örökös czivódásunkkal, rágalmazással, gyűlölködéssel életünket börtönné teszszük s nem találunk senkit, akivel bánatunkat megoszthatnánk: jól van az így; vétkeink méltó következményeit elvettük. Ha kárörömmel kísérik minden szerencsétlenségünket, mert mi is mások szerencsésjén örülni nem tudtunk, mások szerencsétlenségén és bánatán nem könnyítettünk: könnyörtelenségünk bűnhődése az. Csak hasson fájdalmunk jó mélyen szivünkbe, rendítse meg egész valónkat, akkor e fájdalmak boldogítanak majd, mert visszavezetnek a Krisztushoz, megtérítenek a jó utra. Példa rá a tékozló fiu története, ki mikor már mindenét elveszte és nélkülözött, megtért atyjának könnyelműen elhagyott házába. Ne rettegjünk hát az ily fájdalmaktól; üdv annak a betegágyinak, melyen a lélek meggyógyul; áldott az a gyászoló ház, melyben a gyásztól megrázkodva uj életre ébrednek a szívek.

Fájdalom a boldogságnak egyik alkatrésze; a bűnöst visszavezeti a Krisztushoz.

3.

Aki pedig a Krisztusért szenved, elnyeri az üdvösséget.

Igy olvassuk szent ígénkben: *Ha szidalommal illetnek titeket a Krisztus nevéért: boldogok vagytok; mert mind a dicsőségnek, mind az Istennek Lelke tirajtatok megnyugszik, ki azokra nézve káromoltatik, tireátok nézve pedig dicsőíttetik.* Továbbá: *Ha pedig úgy szenved, mint keresztyén, ne szégyenelje, sőt inkább dicsőítse az Istent azért, mert ideje, hogy az ítélet elkezdessék az Istennek házában.*

A világ gonosz, a sátán uralkodik rajta. Az igazért, a nemesért, a jóért, a Krisztusért küzdő ember mindig a gonosz világot találja magával szemben és gyakran kell a világtól szenvednie. De azért ne csüggedjünk, ne rémítessük el magunkat az ily szenvedések által. Isten velünk van és ha Isten velünk, kicsoda ellenünk? Győzelmet arat

a derék szenvedő. A gonosz napok elmúlnak és a bánat után kettős lesz az öröm.

Az első keresztyének is sokat szenvedtek, de Isten ügyökét diadalra vitte. Ha az elsők máglyán is, de boldogan haltak meg; mennyei dicsfény övezte fejüket még a legnagyobb szenvedések között is. Diadalt arattak; ellenük pedig megszegyenyültek és megsemmisültek.

Más boldogságot is nyer a nemes küzdő: az örök üdvösséget. *Sőt inkább, hogy a Krisztus szenvedésének társai vagytok, azon örüljétek, hogy mikor az Ő dicsősége megjelenik, akkor is örvendezve vigadjatok* — mondja az apostol. Igen, mikor a Krisztus dicsősége jelen lesz, akkor az igazért szenvedők örülhetnek, mert az Ur Lelke rajtok s örök jutalmul nyernek örök életet.

Azért is, szeretteim az Urban, a szenvedésektől ne rémüljétek meg; ne gondoljátok, hogy mikor szenvedtek, Isten elhagyott volna titeket. Sőt inkább vigasztalódjatok abban a tudatban, hogy a fájdalom egyik alkatrésze a boldogságnak. Tűrjétek abban az édes reményben, hogy Isten egykor mindenkinek megfizet. Ez adjon erőt néktek, ha ez a nemrég megkezdett új esztendő sem mulhatik el majd rátok nézve minden veszély és minden bánat nélkül.

Amen.

Gerok nyomán

BEYER FÜLÖP.

MENNYEKZŐI LAKOMA.

— Farsangi. —

Ján. 2, 10. *Te a jó bort ekkorra tartottad.*

Galileának Kána városában mennyekző van, melyre meghívták Jézust is az ő anyjával. Eljöttek a rokonok, atyafiak, hogy kifejezzék szerencsekivánataikat. Ám, úgy látszik, szembetűnően több a vendég, mint amennyire számítottak; vagy olyanok is jöttek, akiket nem hívtak meg, vagy talán azt hitték, hogy a meghívottak nem fog-
nak mind eljönni. Szó ami szó: a bor bizonyosan nem lesz elég.

Magatokról tudhatjátok, K. T! mily leverő, kellemetlen a házigazdára, háziasszonyra, ha szűkön van étel-ital.

Az Ur észreveszi ezt a szorult helyzetet s elhatározza, hogy segít a bajon. Meglát hat kövedret. Meghagyja a szolgálknak, hogy töltsék meg vízzel. Aztán a vizet borrá változtatja. Valóságos borrá. *Óh, mikor az Isten készít bort, igazi, valóságos bort készít;* olyat, hogy a násznagy, mikor megkóstolta, csudálkozva mondá a vőlegénynek: *Te a jó bort ekkorra tartottad!* *S* mint egy költő mondja: „Az öntudatlan bor az Istenre tekintett és elpirult.“

Bármily ösmerős az Urnak emez első csodatétele, K. T! nem lehet arról eleget elmélkedni. Mert kimeríthetetlen, tanulságokban. Lássunk ezek közül néhányat e farsangi vasárnapon.

*

A történetből megtanulhatjuk, hogy Jézus rokonszenv-
vel viseltetik a háztartást vezetők gondjai, aggodalmai
íránt. Azt hihetnék némelyek, hogy Jézus az édes anyja

figyelmeztetésére így fog válaszolni: Mit törődöm a lakodalmi vendégség kevés borával; nekem, a föld és ég Urának nagyobb a dolgom, másra van gondom. De nem. Jézus nem így gondolkozik. A bor elfogyott és ő csudatévő hatalmával segítségül jön a háziaknak.

K. T! Megfogyott-e háztartásodban az élelem; nehezen, szükösen tudsz-e kijönni a mindennapival? Ha így áll a dolog, ne ülj le és ne sirj; ne menj ki és ne szitkozódj; hanem fordulj ahoz, aki a kánai lakodalmas házban segítséget nyújtott. Imádkozzál; konyhában, kamrában, lakószobában: mindegy. Ne legyen hajlékodban hely, melyet imádságoddal meg nem szenteltél. Ha a víz-cseppet nagyítóüvegen keresztül vizsgáljuk: akkor látjuk, hogy ezer meg ezer parányi élő lényt táplál abban a jó lsten. Hát csak rólad ne gondoskodnék, gyermekéről?

Ilyen téli időben valamelyik városban egy kis fiu ajánlkozott egy háznál, hogy a havat elsepri az ajtó elől. Az urnő elfogadja az ajánlkozást s aztán beszédbe ered a gyermekkel:

— Nagyon szegénynek látszol.

— Igen, nagyon szegény vagyok — válaszol a fiu.

— Nem félsz-e — folytatja az urnő — hogy éhen halsz, megfagysz ebben a dermesztő hidegben?

A fiu csudálkozva nézett s így szólt:

— Azt hiszi, asszonyom, hogy lsten elhagy engem, mikor én bízom benne és lelkiismeretesen dolgozom?

Nos, K. T! talán a felnőtteknek is elég volna ennyi vallásosság: bizni az lstenben és lelkiismeretesen dolgozni. Azért ti, a háztartás gondjaiban kimerült, elgyöngült, idegessé lett nők, asszonyok, aggodalmaitokkal fordulatok öhozzá, a legjobb tanácsadóhoz; ő megsegít, eloszlatja gondjaitokat, a szükségben segítségül jó; hiszen első csodáját is azért tette, hogy egy háztartásban beállott zavart megszüntessen.

*

Megtanulhatjuk e csodatételből azt is, hogy Jézus mindent egész bőséggel ad. Kevés a bor; elkelné még egy vedernyi, kettő talán elég volna, de elfogyna három-

mal is. Nos, az Ur mindjárt hat vederrel ad. S amit ad, mindazt nagy mennyiségben adja. Midőn a Teremtő havat szór a földre, nem egy-két hópelyhet hullat alá, hanem oly nagy mennyiségben, hogy falvakat, városokat, erdőket, mezőket borít be vele, nem is egy-két országban, hanem egész földrészekeken s a könnyű pelyhek tömege megállítja a sebesen robogó vonatokat is. Mikor tavasszal a fákat lombkoszorúval ékesíti, nem egy-két fát, hanem erdőket, heglánczokat, az összes gyümölcsös-kertek fáit feldiszi síma, erezett, rovátkolt, millió meg millió levéllel. Nemcsak egy-két virágot ad itt vagy ott, hanem a föld egész határát, kertünk minden bokrát, még a sirhalmokat is virágdiszbe öltözteti. Ha vizet ad, nem egy pohárral, de folyamokkal, tavakkal, tengerekkel ad, hogy elég az egész föld kerekiségén embernek, állatnak, növénynek.

Váltságot szerez Jézus a bűnös embernek? Nem úgy szerzi, hogy csak egy-kettőnek jusson belőle s annak is kevés; hanem oly bőségben, hogy aki akarja, jöjjön és vegye; mindenki annyit vehet, amennyit óhajt. Igéretei nem egy-két kiváltságosnak szólnak, hanem mindenkinek: öregnek, ifjunak, nőnek, férfinak, urnak, szolgának, betegnek, egészségesnek. Bocsánatot, örömet, kegyelmet, üdvösséget hirdet minden embernek, az egész emberiségnek.

*

Megtanulhatjuk azt is, K. T! hogy Jézus nem zavarja meg a maga bánatával a mások örömét. Ott, abban a lakodalmas házban szólhatott volna így is: Hagyjatok békét nékem; szomorú az én lelkem; váraozik rám a Kálvárián a kereszt; én nem vígadhatok. Nem így szólott. Talán ezt gondolta: Ime egy ifju pár, egy boldog család. Legyen rájuk nézve örömteljes e nap; részt veszek örömlükben, sőt növelem azt; a magam bánatát elrejttem.

Oh, mily kevesen gondolkoznak, cselekesznek eképpen. Hány embert tesz önzővé a bánat! Hány szüle szól így: A farsangon nem bálozunk, nem mulatunk; nálunk vége az örömlüknek, vége a vígságnak; beköltözött hozzánk a gond, a bánat. Szomorúságukkal elfojtják gyermekeik víg kedélyét; rájuk erőszakolják a maguk kedvetlenségét. Pedig eszökbe

juthatna, hogy lehet még azoknak elég részök a bánatban, akkor, amikor ők már nem állhatnak mellettök vigasztaló szavakkal, segítő kezekkel. Azért, K. T! addig tartsd távol kedveseidtől a búbanat fellegét, amíg módodban áll. A teidet fenyegető veszélyt addig hárítsd el, míg teheted. Levert, komor hangulatodat ne éreztesd szeretteiddel; inkább tégy úgy, mint Jézus, ki a maga bánatát elrejtette, hogy a mások örömét növelhesse.

*

Megtanulhatjuk a kánai mennyekző régi történetéből, hogy Jézus nem viseltetik ellenszenvvel a jólét, az élet fölösleges javai iránt sem. Arra a borra nem okvetlen volt ott szükség. Hiszen mennyekzőt elvégre bor nélkül is lehet tartani. S hogy valami másban hiányt szenvedtek volna: nincs följegyezve. Jézus tehát nem szükségességből, hanem — hogy úgy mondjam — fényüzésből változtatta borra a vizet.

Ugy hiszem, K. T! ma sem kívánja ő azt, hogy fekhelyünk kemény, kenyerünk száraz legyen, hacsak a szükség úgy nem hozza magával. Azt hiszem, akinek módjában áll, ruházatában, táplálkozásában, lakásában bátran adhat kifejezést jólétének s még azért nem lesz rozskeresztyén. Egy viseltes kabát hordozásában semmivel sem nyilvánul több vallásosság, mint egy új öltözet viselésében. Egyforma buzgósággal szolgálhatunk Istennek, akár kocsi-ban, akár gyalog járjunk. Jézus ép' úgy jelen lehet a diszesen kifestett szobában, mint a szalmafedeles kunyhóban. Azt hiszem, hogy a kérges kezű munkás és az előkelő gavalier közt sincs más különbség, mint az, amit szívökben a Krisztus evangélioma közvetve vagy közvetlenül eszközölt. Ki tudja? Midőn az Ur szavára elmulik a világ, talán minden hajlékból palota lesz s minden öltözetből egy-egy királyi palást; minden ember király, minden nő királyné lesz s az egész föld paradicsommá változik át...

*

Az ünnepi vigságtól sem idegenkedik az Isten Fia. Hiszen különben el sem fogadta volna a meghívást s nem

tett volna olyat, amivel fokozza a jókedvet. Sok jókedvű ember lehetett ott jelen, de egyik sem tett annyit a jókedv fokozására, mint az Isten Fia. Ma, a huszadik században sem tiltja el tőlünk az ünnepi vigalmat.

Én legalább úgy gondolom, az Isten gyermekeinek több joguk van mulatni, vigadni, mint más emberfiának. A keresztyén vallás nem vagdalja le a lélek szárnyait, nem fagyasztja el a szív virágait. Hiszen mi a keresztyén vallás? Szabadulás a bűn rabságából. S a szabaddá lett embernek nincs-e joga örvendeni? Ha a földi atyának szép háza, nagy kertje, jól berendezett gazdasága van: ugyan kinek engedi meg, hogy abban szabadon járjon-keljen? Talán így fog szólani: Nektek, édes gyermekeim, nem szabad itt járkálnotok, nem szabad e fa árnyékában megpihennetek, sem annak gyümölcséből ennetek; ez mind az idegeneknek van fentartva, csak azoknak szabad . . . Bizony, nincs oly apa, aki így beszélne. Miért hinnők hát azt a mi mennyei édes Atyánkról, hogy földi gyermekeit eltiltja az élet örömeitől és vidámságától? Hogy csak a pogányoknak, az istenteleneknek volna joguk vigadni? Bizonyára jogunk van, K. T! *itt* a földi örömhöz, jogunk lesz *ott* az égi vigassághoz. Mért ne örülnénk, ha nincs okunk bánkódni? Sőt ha szenvedés, megpróbáltatás, nélkülözés az osztályrészetek, akkor is azt mondom: Örvendeztetek, ti igazak, az Urban; ismét mondom, örüljetek!

*

Látjuk azt is a történetből, K. T! hogy Jézus a végső szükségben jó segítségül. Az Ur tudta jóelőre, hogy a bor nem lesz elég, mégsem tett előbb csodát, csak mikor elfogyott a bor. Vajjon miért? Nem tudjuk. Csak azt tudjuk, hogy végül közbelép s olyan bort készít a vendégseregnek, hogy a násznagy elragadtatással jegyzi meg: *Te a jó bort ekkorra tartottad!* A szükség utolsó percében mindig megjelenik az Ur. A tanítványoknak is az éjszaka negyedik részében ment segítségükre, mikor a tengeren járván, Pétert kimentette a hullámok közül. Miért nem előbb, az éjszaka első, második vagy harmadik ré-

szében? Nem tudjuk. Csak azt tudjuk, hogy a végszükségben megjelent, ott volt.

Vajjon ott lesz-e Jézus mi mellettünk is az utolsó órában? Egy napon hirtelen rosszul leszünk. Hiába hivatjuk az orvost; hasztalan próbáljuk az orvosságot. Men-nünk kell. Mi lesz akkor? Mikor már emberi kéz itt nem tarthat, eljön-e Jézus, hogy — mint a habok közt fuldoló Péternek — megfogja a mi kezünket is. Igen, mi-kor a lelkünk megindul az örökkévalóság felé és érzi, hogy alább és alább sülyed az elnyeléssel fenyegető semmi-ségbe, melynek hullámai ellepik lábunkat, majd felérnek térdig, később derékig; már nyakunkig nőtt az áradat... és mi kétségbeesetten kiáltjuk: Uram, segíts, mert elve-szünk! — akkor bizonyára megjelenik Jézus, kezét nyújtja és átvezet az örökkévalóság partjaira. A végszükségben ott lesz mellettünk az Ur!

*

Réges-régen elmúlt az a mennyekzői jelenet, K. T! mélyet fölelevenítettünk ez alkalommal. A jegygyűrűk el-vesztek; a kövedrek eltöredeztek; a vendéglátó hajlék elpusztult. Jézus azonban ma is és mindig hívogat a mennyekzői lakomára. Ő maga a vőlegény; ő maga kí-nálja, nem e földön, hanem az Ur szőlőjében termett szőlőből készített mennyei bort, az ő tudományát. Ebből az italból van bőségesen; nem fogy el soha s aki belőle iszik, soha meg nem szomjuhozik. Miként a násznagy, elragadtatással tegyünk hát tanubizonyyságot mi is, mondván: *Te a jó bort ekkorra tartottad!*

Amen.

Dr. Talmage után

CSULAK ZSIGMOND.

TELJESÍTSD KÖTELESSÉGEIDET.

— Vasárnapi. —

Róm. 12, 6—16.

Pál apostolnak a rómabeliekhez irt levele két főrészre oszlik. Az első főrészben rajzolja azt a boldogtalan állapotot, melyben az ember sinylődik a Krisztus nélkül. Aztán meg lefesti a Krisztusban való hit által elérhető boldog állapotot, melyről ismert énekünk is zeng: „Hála Isten, keresztyén vagyok!” Mi is volna kívánatosabb, mint hogy erre a boldog állapotra eljutni és ebben a boldog állapotban mindvégig állhatatosan megmaradni igyekezzünk. Bizony, bizony ebben a jó igyekezetben megrestülni sohase kellene. A Krisztusban való üdvözítő hit mindenféle keresztyén erényekben mutatja meg hatását, erejét. A hit, melynek cselekedetei nincsenek, megholt hit, nem élő, nem igaz hit. És azért az apostol a rómaiakhoz irt levelének második felében a hitből származó erényekre buzdít és azokra a kötelességekre tanít, azoknak a kötelességeknek teljesítésére serkent, amelyek a Krisztusban való hitnek gyümölcsei. Már a mai szent leczke előtt olvasható versek is ilyen intéseket foglaltak magukban. Főkép' a magunk és Isten iránt való kötelességeink körében mozognak azok az intések. A mai szent ígék pedig oly intéseket, kötelességeket kötnek szívünkre, melyek a felebaráti szeretet körébe tartoznak. Bizony, hosszú a sora emez intéseknek! Vajjon lehetséges-e mindannyijának megfelelni? Hogyne lehetne. Csak igazi lélek lakozzék bennünk, csak a buzgalom tekintetében meg ne restüljünk, csak lélekben hévvel buzgók legyünk! Ezt akarjuk mai elmélkedésünk által jobban-jobban szívünkre venni.

Elmélkedésünknek főbb pontjai ezek :

1. *Szent leczkénk, figyelmünket, kötelességeinket illetőleg mind szélesebb körre irányítja.*

2. *Majdnem úgy látszik, mintha ezt a kört betölteni lehetetlen volna.*

3. *Pedig lehetséges megfelelni eme kötelességeinknek, ha lélekben buzgók vagyunk.*

1.

Szent leczkénk figyelmünket kötelességeinkre nézve mind szélesebb körre irányítja. Ez az első.

Ugyanis arra a körre irányítja figyelmünket, amelyet közönségesen hivatali körnek nevezünk ; azokra a kötelességekre, amelyeket hivatali kötelességek neve alatt ismerünk. Kegyelmi ajándékoknak mondja az apostol azokat a hivatali állásokat, azokat a foglalkozásokat, melyek által valaki hasznossá teheti magát embertársainak szolgálatában ; kegyelmi ajándékoknak azokat a tehetségeket is, melyek e szolgálatokra képesítenek. *Különb-különb ajándékaink vannak a nekünk adatott kegyelem szerint ; akár írásmagyarázás : magyarázzuk azt a hitnek regulája szerint ; akár szolgálat : forgolódjunk a szolgálatban ; aki tanító, a tanításban ; aki intő, az intésben ; aki alamiznaszorgató, szelídségben ; aki előjáró, szorgalmatosan járjon ; aki máson könyörülő, vidámsággal mivelje.* Azokat a szolgálati ágakat sorolja föl az apostol, amelyek az akkori gyülekezetekben fennállottak és amelyek részben ma is fennállanak a gyülekezetben. De ingyen se véljük, hogy csak a gyülekezet szolgálatára adatott nekünk kegyelmi ajándék. Kétségen kívül erre is, kinek nagyobb, kinek kisebb mértékkel. Az ajándékokban különbség nagyon, de ugyanaz a lélek lakozik bennünk. Akit tehát a közbizalom elhív valamely közszolgálatra, tekintse ezt az elhívást Isten által való elhívásnak. És teljesítse híven dolgait. Aki önmaga által választott életpályán halad, ne feledje el, hogy Istentől rendeltetett oda, kinek akarátja, hogy az egy testben sok tagok legyenek, minden tagnak pedig nem egy cselekedete, foglalkozása nagyon. A közügyre nézve

igen szükséges az erőknél és tehetségeknél különfélesége és azoknak egy célra, t. i. a közjóra irányuló törekvése.

Nem egyedül magunknak születünk. Életünk, munkásságunk egy részét a közügy kívánja, más részét családjunk foglalja le magának. Kiterjesztem és irányítom figyelmezteteket erre a körre is. Kegyelmi ajándék az Istentől a te házi köröd is. A szent házasság Isten rendelése, a gyermekek Isten ajándékai. És amit a házasság tiszteletreméltó rendében tennünk kell, Istentől reánk ruházott kötelesség. Azért Isten nevében áldatjuk meg a házasságot; nemcsak polgárilag az anyakönyvvezetőnek irodájában kötjük meg, hanem Isten házában is. Engedelmesek vagyunk az emberi rendelésnek, de Istennek is megadjuk, ami Istené, hogy tiszteletes legyen a házasság rendje mindenek előtt és mindenki a maga hitestársát szeresse és megbecsülje. Azért Istennek és az ő szolgálatára ajánljuk föl magzatainkat a szent keresztségben. Azért intjük a magzatokat, kicsinyeket és felnőtteket, fiatalokat és idősebbeket: Tiszteljed atyádat és és anyádat, hogy jól legyen dolgod és hosszú életű légy e földön. És intjük az atyafiakat: Békesség köztetek; szép és gyönyörűségező dolog az atyafiaknak békességben együtt-lakásuk. És intjük a szolgálókat, hogy az Urért engedelmesek legyenek azoknak, akik uraik nekik test szerint; ne csak szem előtt szolgáljanak, mint akik embereknek akarnak kedveskedni, hanem jóakarattal szolgáljanak, mint az Urnak. És intjük az urakat is, hogy igazsággal és méltányossággal legyenek szolgálóikhoz, tudván, hogy nekik is Urok vagyon a mennyekben.

Irányítja végül szent leczkénk a mi figyelmünket mindazoknak seregére, akikkel házunk közből kívül az élet utain találkozunk; a sok-sok atyafiakra, kiknek velünk együtt egy Atyánk van a Krisztus által a mennyekben; a szentekre, azaz a keresztyénekre, akik szenteknek nevezetnek, mivel szentségre hívattattak, akiknek szükségükben könyörülettel résztvevőknek kell lennünk; az idegenekre, akik vendéglátásunk gyakorlására alkalmat nyújtanak; a boldogokra, akik örülnek és akikkel együtt örülnünk kell nekünk is; a boldogtalanokra, a szenvedőkre és kereszt-

hordozókra, akik sírnak és akikkel együtt sírnunk kell nekünk is; jóakaró barátainkra, akik velünk jót tesznek és ellenségeinkre, akik minket kergetnek, üldöznek és akiket nekünk a szeretet törvényénél fogva nem átkoznunk, de áldanunk kell.

Bizony, bizony egyre szélesbedik kötelességeink köre, amelyre szent leczkénk figyelmünket irányítja. És a keresztyén lélek mindezeket a kötelességeket *kegyelmi aján-déknak* tartja. Isten akarja, Istenért teljesítem. Ez az ő életelve!

2.

Majdnem úgy látszik, mintha lehetetlen volna ennek a nagy körnek kötelességeit betöltenünk. Ez a második.

Minden hivatal, minden állás egész embert kíván és minden időnket, erőnket igénybe veszi. Így nyilatkozik az a hűség, melyről irva van, hogy a sáfároknak megkíván-tatik. Ma már nem lehetséges mindenbe belekapni, mégis mindent sikerrel elvégezni. Aki ilyesmire vállalkoznék, hamar meg fog győződni, hogy aki sokat markol, keveset szorít. Élethívatusunkra hosszabb időn át kell előkészülnünk; nem csak a tudományos pályára lépőknek, hanem minden más pályán is. Itt is érvényesül a régi igazság: Aki a kívánatos cél-t elérni akarja, sokat túrt, szenvedett már mint ifju, izzadott és fázott! Mert nagy a verseny minden életpályán. Mind alaposabban kell foglalkoznunk azzal, mind jobban meg kell ismernünk azt, mit hogyan kell tennünk. Aki aminek nem mestere, hóhéra az annak. A legigénytelenebb szolgálat is megkívánja a körültekintést, a kitartást, a gyakorlottságot. A szolgálonak, a szolgának is meg kell is-mernie, föl kell vennie a házi szokást. A szántó-vető, földmivelő embernek is bizonyos ügyességet kell elsajátítania, bővebb-bővebb tapasztalatokat kell szereznie, hogy a kimerülő talajt termésre kényszerítse, a kedvezőtlen viszonyokkal megküzdhessen és azok fölött diadalmaskodhas-sék. Hát még aki a különféle gépek óraműszerű finom szer-kezetét akarja ügyes kézzel szabályozni, vagy tüzet, vizet, villámot, szelet, fényt és sötétséget fölhasználva, újabb

meg újabb hódítást akar tenni az ipar, a kereskedelem terén, legyőzvé az idő, a távolság akadályait.

A család köre is sok figyelmet, önfeláldozást kíván apró-cseprő, igénytelennek látszó teendőinél. A jó családanya például ezerféle teendőt végez reggeltől estig fáradhatatlan kézzel, el nem apadó buzgalommal. Sőt késő este, még éjjel is, midőn gyermekeit elaltatta, ki győzné számon tartani sok sürgését, forgását! És ahol későn abba hagyta, ott korán reggel újból fölveszi a munkát és folytatja. A jó fiu, a jó leány is apja, anyja tekintetéből olvassa le óhajait, mit szeretne, ha meglenne, mit szeretne, hogy megtegyen. És igazán leleményes a jó gyermek annak fölismerésében és készséges annak keresztülvitelében. Mit mondjak a jó, a hűséges cselédekről; bár fajuk egyre gyérül! A jó cseléd nem válogat a teendőkben, nem hánytorgatja, hogy csak ez a kötelessége, az nem; ott is talál elég dolgot, ahol nem parancsolták neki; részt vesz gazdájának örömeiben, bánatában, gazdája kárát ő is siratja, gazdája szerencséjén örül. Általában oly kötelességeket is ösmer, teljesít, melyekről semmiféle bérszerződésben, cseléd-törvényben nincsen szó, melyek azonban az istenfélő cselédnek szívébe vannak írva kitörölhetetlen betűkkel! Hasonló érzellemmel viseltetnek a jó házigazdák is cselédek iránt. Emberségesen bánnak velök azokra nézve, amik a földi életre, a testi jólétre vonatkoznak és keresztyéni módon bánnak velök azokra nézve is, amik a lelki életre vonatkoznak. Nemcsak kiadják nekik béröket, táplálékukat és panaszra e tekintetben okot nem szolgáltatnak; nemcsak nem vonják meg tőlük, nem is rövidítik meg a pihenésre szükséges idejüket; de ha betegek: ápolják; emlékeztetik ünnepeikre, intik, hogy megszenteljék azokat, az Ur házába eleresztik, sőt elküldik vagy elkísérik oda, velök imádkoznak, velök épülnek, általában minden jóra birják.

Megmondám fentebb, hogy hivatalunk kiseded körén, házunk küszöbén tul is várnak ránk kötelességek. Erre a tág mezőre utalnak szent leczkénk végső versei. *A szenteknek szükségökre adakozók legyetek. A gazdálkodásnak követői. Áldjátok azokat, akik titeket kergetnek, jót kívánjatok azoknak és ne átkozzatok. Örüljete az*

örülökkel és sirjatok a sirókkal. Ezen a nagy mezőn elfér minden ember és nekünk minden ember iránt vannak kötelességeink. E kötelességek summa szerint ebben foglalhatók össze: Szeressed minden felebarátodat, mint önmagadat. Gondolj az élet váltakozó eseményeire! Örvendező, siró embertársaink egyaránt igényt tartanak szeretetünkre. Mily sok az apa, anya nélkül való árva, a kenyérkereső nélkül való, munkára képtelen özvegy és aggastyán! Vajjon hol veszünk kenyeret, hogy mindezek kielégíttessenek, ruhát, hogy az idő viszontagságai ellen megóvassanak? Mily nagy a sinylődő betegek száma! Vajjon ki képes azokat mind meglátogatni, fájalmukat enyhíteni? Gondolj a sok vétkes ellenfélre, a sok nyílt ellenségre, kik háborgatnak, háborognak és nem igyekeznek a békeségre. Nagy sor egyenlő értelemmel lenni az ilyen emberekkel! Gondolj a szentek szükségére... mily nagy ez a szükség, közelben és távolban; hol keresztyének üldöztetnek, a nem keresztyének által, vagy evangélikus hitsorsosok elnyomatnak keresztyének által; vagy ahol templom és lelkipásztor nélkül vannak szerteszét a szórványokban. Évről-évre rakjuk le filléreinket e szent czél oltárára; velünk együtt sokan áldoznak e hazában, a külföldön. De mindez mi, annyi szükölködőnek! A nyomor enyhül, de teljesen el nem mulik. És egyre megújul az esdeklés: Segítsetek, hogy szent hitünkben megmaradhasunk mind magunk, mind azok, kik főkincsünk életünkben: gyermekeink, utódaink!

Bizony, bizony mind tágabb körre terjeszti ki szent leczkénk kötelességeinket; majdnem úgy látszik, hogy lehetetlen a kötelességek eme körét betöltenünk.

3.

Amde lehetséges eljárunk e kötelességeinkben, ha lélekben buzgók vagyunk. Ez a harmadik.

Lélekben buzgók legyetek — mondja az apostol mai szent leczkénkben. Vannak, akik nem lélekben, hanem testben hévvel buzgók. Azért aztán az atyafiui szeretet által egymásnak szerelmére nem hajlandók, a jó igyekezetekben pedig restek; a reménységben nem örvendezhetnek,

a háborúságban pedig türelmetlenek; a könyörgésekben nem szorgalmatosak, egy szóval keresztyéni kötelességeik teljesítésében erőteleneek, gyarlók.

Egy részöket a világ szeretete ejtette rabul. Az önzés, a haszonlesés mozgatja szívöket, tagjaikat. Mielőtt valami szolgálathoz fognának, valami kötelességet kezdenének teljesíteni, azt vitatják: Vajjon mi hasznom lesz belöle; remélhetnek-e vizontszolgálatot attól, akinek én szolgálók? A kufár lelkek! Ha nem látják bizonyosnak a zsiros nyereséget, az uzsora kamatot, a nagy jövedelmet: meghidegül a szeretet, lelankad a kar, nem mozdul a láb és terhökre van hivataluk. Más részöket a hiu dicsőség keresése ösztönzi. Mindenütt előtérbe tolakodnak. Ha hasznot nem látnak is, csak háttérbe ne szoruljanak, csak hirnevet szerezzenek. Lehet bennök hévség, buzgóság, de nem a lélekben való hévségnek buzgósága. Folytatják teendőiket, megteszik kötelességeiket, irgalmasságot gyakorolnak; de csak addig, míg az emberek látják, mit cselekesznek; míg az emberek dicsérik öket cselekedeteikért. Ha az emberek szeme elfordul tölök, elfordulnak ök is kötelességeiktől, letérnek eddigi utjokról, vagy tétlenül állanak. Ha az elismerés elmarad és hozsánnát nem kiáltanak nekik, hálátlanságról panaszkodnak, hálátlanságra pedig — azt tartják — nem érdemes pályázniok. Ismét mások kevélyen értenek önmaguk felöl. Ha a nagy munkamezőre utalod öket és készteted, hogy teljesítsék kötelességöket, azt válaszolják, amit az a főemberek közül való: *Mindezeket ifjuságomtól fogva megtartottam.* És mivel úgy vélekednek maguk felöl, hogy immár tökéletesek és a czélt elérték volna: nem futnak, nem törekeshnek a czél felé.

Lélekben hévvel buzgók csak azok lehetnek, kik a lélektől vezéreltetnek, Istennek és a Krisztusnak lelkétől, az alázatosság lelkétől, mely arról gyöz meg, hogy még sok fogyatkozásunk van, még nagy az elmulasztott kötelességek száma, még tágas a mező, hová munkásokul beállhatunk; a hitnek lelkétől, mely Istennek irgalmát hálálja, ha sikerült valami jót tenni; a szeretetnek lelkétől, mely áron is megveszi az alkalmatosságot, mely kínálkozik valami

jónak véghezvitelére; a buzgóságnak lelkétől, mely imádkozik, hogy törekvéseinket áldja meg a gazdag Isten; a reménységnek lelkétől, mely bizodalommal várja, hogy bármit tegyünk kötelességszerűleg Isten nevében, Isten félelmében, attól Isten áldása el nem maradhat, az előbbutóbb minden akadályon diadalmaskodik. Nem lehetetlen eljárunk kötelességeinkben, ha lélekben buzgók leszünk.

Jövel szent Lélek Ur Isten! Töltsd be szívünket Istennek szent Lelke: lelke az igazságnak, az alázatosságnak, a hitnek, a szeretetnek, a könyörgésnek és hálaadásnak, a bizodalomnak és reménynek! Kisérj minden utainkon, szenteld meg egész életünket!

Amen.

KUND SÁMUEL.

A BŰNÖS GYERMEK.

— Farsangi. —

2. Sám. 18, 17. 18.

K. T! Sajnálja az ember önkénytelenül is ezt az Absolont. Atyáinak hatalmas Istene elhalmozta őt bőven mindennel, ami a föld vándorát boldoggá teheti. Ifju, szép királyi herczeg. És az a szerencsétlen mindezen áldást könnyelműen dobja el magától; csak azért, mert ez a sok jó nem volt neki elég, a soknál is többre áhítozott. Dicső, magasztos pálya várakozott reá, be is tölthetné ezt a hivatást emberül, mert úgy látszik, egészen arra termett, hogy majd egyszer királyi korona ragyogjon homlokán. Csakhogy, fájdalom, őrzetlen szívében a bűnök vertek tanyát. Ezek sodorták aztán abba a rettenetes mélységbe, honnan kivergődni nem tudott.

Ákhitőfel ravasz tanácsa szédítette el. Ez a gonosz lélek, mint kísértő ördöge, arra ösztönözte őt, hogy üssön pártot apja ellen s idő előtt rabolja el tőle a koronát. Elhitette a nagyravágyó ifjuval, hogy ott a jog, ahol a hatalom. Hiában emlegette előtte az éleslátásu Kusai: *Nem jó tanács az, melyet Ákhitőfel adott* — Absolont elragadta az uralkodási vágy. Meg akarta alázni királyi apját, hogy ő uralkodjék korlátlanul Izrael fiai fölött. Bizony, ha rajta állott volna, még attól sem riad vissza, hogy apja vérebe mártott kézzel öltse föl magára az elrabolt királyi palástot!

Merénylete azonban meghiusult. Maga esett a törbe, melyet apja ellen vetett. Absolon lázadó seregét Efraim erdeje alatt legyőzte Dávid hős vezére, Joáb s a pártütők közül huszezeren kóstiták meg a dicstelen halált. Maga a

hálátlan fiu, a lázadó vezér, egy öszvéren menekül s hosszú hajánál fogva egy cserfaágon fennakad. Mikor elment alóla az öszvér: ott függ föld és ég között. Igaz ugyan, hogy a jogtalanul megtámadott Dávid király — mert hiszen apa, még pedig gyöngéd szívé apa volt — meghagyta vitézeinek, hogy kíméljék az ifju életét; de Joáb a haza javát tartván szem előtt, hogy teljesen eloltsa a lázadás tüzét: az árulóval nem bánik el irgalmasan. Vön három nyilat s átszegzé a zendülő szívét kíméletlenül.

Utolsót lehelve roskadt le a földre a hálátlan fiu; a vitézek pedig az erdőségben ásott verembe dobták a holttestet s nagy rakás követ hordták a sirverem fölibe. Szerencsétlen Absolon, még régebben a Király völgyében emelt magának oszlopot, így szólván: *Nincsen nékem fiam, kin az én emlékezetem maradna!* Ezt az oszlopot ledöntötte a hatalmas idő; de ama kőrakáson, mely alatt holtteste a porral összevegyült, maiglan is ez a felírás olvasható: *A gyermekek hálátlanságát nem hagyja az Ur büntetlenül!* Jöjjetek azért, szerelmesim s mindnyájunknak, de különösebben az ifjabb nemzedék tanulságára nézzük meg azt a kőrakást mind a négy oldaláról. Jellemezzük az apja ellen pártot ütött Absolon égrekiáltó bűnét mind a négy oldaláról, vagyis fővonásaiban s egyuttal vegyük gondolóra, hogy halála emlékkövééről minő erkölcsi tanulságokat olvashatunk le.

1.

Egymással merőben ellentétes tulajdonságokból alakult ki Absolon jelleme s az volt éppen a baj, hogy a jó nem tudta ellensúlyozni a felülkerekedő gonoszt. Most helyeseljük magaviseletét, de már a másik pillanatban el kell őt ítélnünk szigoruan. Feslett életü bátyja, Amnon a legnemtelenebb módon csábítja el s teszi örökre szerencsétlenné az ő fiatal hugát, Támárt, ki aztán ruháit megszakgatva, Absolon házának fedele alatt huzza meg magát. Nem természetes-é, hogy Absolon méltó haragra gyulad erkölcstelen testvére ellen, kinek aljas vétkét a mindent elnéző Dávid meg nem torolja, holott arról neki is bizonyos tudomása volt.

Lángoló gyűlölet szikrája lobbant föl Absolon érző szívében s bosszút forralt embertelen testvérbátyja ellen. Míg eltaszított hugát szánó szeretettel ölelte át s könnyezett annak siralmas sorsa fölött: már a másik perczen sötét terveken törte fejét, hogy t. i. miként tegye el láb alól a csábítót. Nemsokára erre nézve kínálkozott is a kedvező alkalom. Juhnyírás idején Izrael gyermekei rendszerint vidám lakomát rendeztek, mint ahogy mi is szoktuk farsang alkalmával. Ilyen vendégségbe hívta meg a mit sem sejtő Amnont s mikor ez megborosodott volna, szolgálva verette agyon, eképpen biztatván őket: *Ne féljeteek semmit, hiszen én parancsoltam nektek!*

Követelhetette volna jogosan, hogy az elfajult Amnont fejedelmi apja büntesse meg. Mindenesetre Dávid gyöngeségére vall az a körülmény, hogy elnézte legidősebb fiának rettenetes bűnét; de mindamellett Absolon mégsem lehetett arra feljogosítva, hogy a vendégszeretet ürügye alatt csalja törbe bátyját s az ittas embert aztán orvtámadókkal gyilkoltassa le. Még súlyosabbá teszi bűnét az, hogy Amnon, habár más anya dajkálta, apai ágon elvégre is testvére volt.

Önmaga is érezte, hogy mily nagy bűnbe esett, mert nyomban a bűn elkövetése után Gessur királyához, Talmaihoz, az ő édes anyjának apjához menekült. Méltán tarthatott apja haragjától, kinek királyi s apai jogaiba illetéktelenül beavatkozni merészelt. Nem hirtelen harag fellobbanása ez a testvérgyilkosság, de előre megfontolt, alatomos terv szerint járt el, ami nemtelen lelkületének sötét bizonyága. Így gondolkozván korántse mentegetjük mi Amnont, ki egyszerre száz halált érdemelt volna meg; csakhogy nem a testvérekeztől, de törvényes birói uton. Nem csoda, ha ily szomorú viszonyok között az a szerencsétlen Dávid, lelke elé idézve lefolyt életét, fölismerni vélte a két fiú gyászos sorsában a bosszuló igazság büntető ostorát. Siratván gyászolta Amnont s miután időnek multával *őfelőle megvigasztalódott volna*: csaknem a szíve szakadt meg Absolon után, midőn udvarából messze idegenbe távozott. Meg is mozdított minden követ, hogy őt a visszatérésre rávegye, amennyiben ő tette meg az első lépést a kibékülés felé.

serpenyője s mind kinzőbb a vádlott aggodalma. Hát a jobboldali tányérra nem jut-e már súly? De igen; itt-ott egy-két jó cselekedet. S óh borzalom, az igaz bírót is a bűnhalmaz közé teszi, mert annak rugója számítás, önző érdek volt. A mérleg tehát felette kedvezőtlenül áll s a bírót kénytelen ítélni. *Könnyűnek találtattál.* Ki az a szerencsétlen vádlott, akinek sorsa így szomorúan dőlt el? Én és te és mi mindnyájan vétkeztünk és az Isten dicsőségétől elmaradtunk. Ha a mi bűneinket megtartántod, óh Uram, kicsoda maradhat meg?

Óh én bűnös, jaj mit tegyek, hova hajtsam fejemet? Nincs tehát menekvés; örök kárhozat az én osztályrészem? Nem, ne csüggedj, szegény bűnös ember. Nézd, ott az örök bírót mögött áll az ő egyszülött Fia, aki szeretettel tekint reád s csak azt várja, hogy előtte leborulva így könyörögj: Uram, én édes Jézusom, légy kegyelmes nékem, bűnösnek. Akkor ő lép elő s a jobb serpenyőbe helyezi értünk kiontott szent vérének, áldozati halálát s ime az egyensúly helyre áll s az ítélet így hangzik: Győzött a kegyelem; bűnös, megmenekültél. Nincsen senkiben másban üdvösség... S tudod-e, mi e menekülésnek feltétele? Bűnbánat, őszinte töredelmesség s odaadó hit. Bánd meg bűneidet, öleld magadhoz hited karjaival az isteni kegyelmet s mentve vagy.

*

Szeretteim az Urban! Talán túl sötét képet rajzoltam elétek a társadalmi életről s az egyénről; de megjelöltem az egyetlen mentséget is, mely üdvünetet biztosítja. Ha a beteg, kinek ereiben halálos nyavalya dul, nem ismeri föl s eltitkolja baját, vége van; ha ellenben a kórt megismerte s ügyes orvoshoz fordul, megmenekszik. Ne szépítségünk, ne takargassuk tehát mi sem közéletünk bajait, hanem felismerve a fenyegető veszélyt, kérjük mennyei orvosunknak, a Jézus Krisztusnak segítségét. Ha fogyatkozásaink kétségbe ejtenek s így sóhajunk az apostollal: *Óh, én szegény ember, kicsoda szabadít meg engemet e halálnak testéből* — lám Urunk felel: *Én vagyok a feltámadás és az élet... Ime én tiveletek vagyok min-*

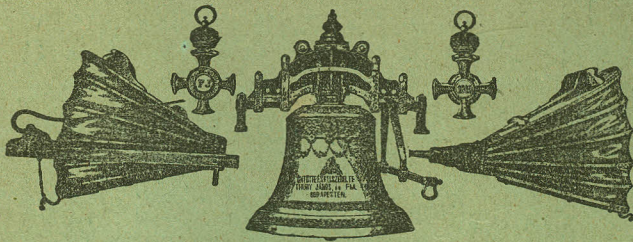
den napon . . . Nagy a mi bűnünk, de még nagyobb Isten kegyelme. S ha a társadalmi, családi és egyéni élet a tönk szélére jutott s már-már elhangzik felette a kárhoztató ítélet: Véged van, elbuktál — a mi isteni közbenjárónak kegyelmi szózata túlharsogja azt: Bizzál . . . a te hited megtartott tégedet, mentve vagy.

Azért is, amiből kiindultam, azzal zárom be is elmélkedésünket: Keresztyén hivek, *félelemmel és rettegéssel vigyétek véghez a ti üdvösségteket!*

Amen.

Nitschman nyomán

ZÁBRÁK DÉNES.

Füvőgár,
harang- és
érczöntőde, sza-
badalmazott
harangfelszere-
lés és nagy
szerkovácosság.

Telefon 25—37.

Alapított 1840.

Arjegyzék és
költségjegyzék
kivánatra ingyen
és bérmentve

OO POZDECH JÓZSEF UTÓDA OO

Budapest,

THURY FERENCZ

VI. Lehel-
utca 8.

ALAPITTATOTT 1851-BEN.

DÁVIDHÁZY KÁLMÁN

elsőrangú könyvkötészete és diszműves üzlete
Debreczen, Fűvészkert-utca 9.

Teljesen modern berendezésű üzlet. Megbízható s kifogástalan munkát készít mindennemű könyvkötészeti, diszműcikkekben és bőrmunkákban. *Ima-, Énekeskönyv* s más *Egyházi műveket* tömeges mennyiségben, versenyképes kivitelben és *gyári áron*.

Anyakönyveket tartós jó kötésben.

Szent Bibliát és *Emléklapokat* különleges diszkötésben jubileumokra.

Aranykönyvet egyházak számára, Kéziratok befoglalására táblákat, melyek a szöveken vagy temetések táására is alkalmas. melyek a szöveken vagy temetések-nél előnyösen használhatók.

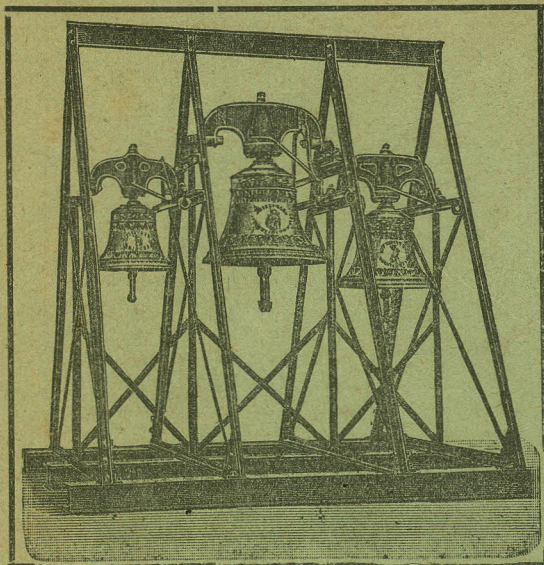
Iskolák számára térképek és táblázatok felhuzását vászonra vagy kemény papírra és ezeken kívül még számos e szakba vágó munkát.

— A Harácsek-féle
kítőnő gyógyhatású

MENTHOL-sósorszesz

rendkívüli sikerrel használtatik: bélfelfuvódás és azzal járó csikarások és görcsök megszüntetésére, az étvágy fokozására, mindennemű rheumatikus bajok: csúsz, köszvény, fog- és fejfájás ellen; a fogakat megóvja az odvasodástól, az izmokat rendkívül erősíti s a szemekre is erősítőleg hat, a rosz száj-ízt, bűzös lehelletet, a fejkorpát és hajhullást, bőrvizketegséget, kellemetlen láb- és egyéb izzadást, kipállást, pattanásokat és bőratkákat (Mitesser) pár napi használat után teljesen megszünteti. — A Harácsek-féle Menthol-sósorszesz ára használati utasítással: Nagy üveg 2 korona, kis üveg 1 korona.

Kapható a készítőnél: Harácsek Vilmos Utódainál Nagybányán, valamint az ország minden gyógyszertárában és nagyobb kereskedésében.

Hazánk legrégebb
harangöntődéje.

Alapított 1816-ban.

Tíz évi jótállás.

Előnyös feltételek
engedtetnek.

**Seltenhoffer
Frigyes Fiai**

cs. és m. kir. udv. szállítók

Sopronban.

Ajánlják legjobban berendezett harangöntődjüket a t. községek- és egyházaknak.

Harangok, bármely nagyságban és zengzetben, csak a leg-

finomabb harangérczből, tiszta csengő hanggal öntetnek. **Repedt harangok** újraöntetnek; ezek, valamint az új harangok is, a már meglévőkhöz teljes összhangzatban öntetnek. Minden harang hangja előre határozottatik meg. Különösen figyelmeztetjük szabadalmazott kovácsolt vasból készült szerkezetünkre nagy harangok részére, mely által ezek könnyen húzhatók s a falakat nem rázzák. Fakoronával bíró harangok ezen szerkezetre olcsó árért átalakíttatnak. Kovácsolt vasból készült tüzmentes harangállványokat, czélszerű szerkezetben s olcsó árak mellett legjobban ajánlunk. Költségvetésekkel s képes árjegyzékkel postafordultával szolgálunk.

Mint gyógy-
viz gyomor-
bajoknál
csodahatásu,
czukor-
betegségek-
nél speciális
gyógyszer,
borral ele-
gyítve igen
kellemes és
egészséges
üdítő ital.

CSAK
SZTOJKAI
ÁSVÁNYVIZET

IGYUNK,

mely kitűnő természetes
gyógy- és ásványviz.

Oroszi tekintélyek által ajánlva,
több kiállításon kitüntetve.

Friss töltésben kapható minden
fűszer- és ásványvizkereskedés-
ben. — Főraktár Nagybányán:
Kossuth Lajos-utca 26. sz.

Kútkezelőség SZTOJKA. Magyarlapos
mellett. Szolnok-Doboka vármegye.

A sztojkai
ásványviz
szerencsés
vegyi össze-
tétéle követ-
keztében,
valamint
szakszerű
kezelése
folytán ten-
geren túl is
szállítható.
Erdély hava-
sából ered-
vén bakte-
riummentes,
járvány-
betegségek-
nél legbizto-
sabb óvszer.